

דף תרגול: קריאה עיונית – מבנה טקסט, עובדה ודעה והסקת מסקנות

מהדורה למורה **עולים חדשים**

מהדורה למורה – מפתח תשובות

מטרות הדף:

- לזהות את מבנה הטקסט העיוני (רצף, סיבה-תוצאה, השוואה, בעיה-פתרון)
- להבחין בין עובדה לדעה
- לתרגל הסקת מסקנות מתוך רמזים בטקסט

גרסת עולים חדשים – מילון מילים בראש הדף, משפטים קצרים ושפה פשוטה. אפשר לאפשר מילון אישי ועבודה בזוגות.

חלק א׳ – זיהוי מבנה הטקסט

1. ב – רצף
2. ג – סיבה ותוצאה
3. ד – השוואה
4. א – בעיה ופתרון

חלק ב׳ – עובדה או דעה

1. נכון – אפשר לבדוק את זה במקורות מהימנים
2. לא נכון – זו דעה אישית, אי אפשר להוכיח אותה
3. נכון – ניתן למדוד זאת באופן מדעי
4. לא נכון – זו דעה, אנשים שונים חושבים אחרת

חלק ג׳ – השלמת מושגים

1. רצף
2. סיבה ותוצאה
3. השוואה
4. בעיה ופתרון
5. רעיון מרכזי

חלק ד׳ – התאמת מבנה לדוגמה

1 – ד (תחילה חיממנו את התנור, ואז הכנסנו את העוגה)
2 – ה (מפני שלא ישנו מספיק, התלמידים היו עייפים)
3 – ב (הכדור האדום גדול יותר מהכדור הכחול)
4 – א (חסרו מים בכפר, לכן חפרו באר חדשה)
5 – ג (השמש זורחת במזרח)

חלק ה׳ – סידור משפטים לפי רצף

1. התעוררתי בבוקר
2. הכנתי ארוחת בוקר
3. הלכתי לבית הספר
4. למדתי בכיתה עד הצהריים

חלק ו׳ – הסקת מסקנות

1. התלמידים היו מתוחים או נרגשים לקראת המבחן
2. כנראה שעומדת להיות סערה או גשם

כרטיס יציאה – מה לחפש

- בעיה ופתרון
- עובדה - ניתנת לבדיקה; דעה - אישית ולא ניתנת להוכחה מוחלטת
- מסתכלים על רמזים ופרטים בטקסט ומחברים אותם למסקנה הגיונית

טיפים להפעלה:

- אפשר לקרוא כל קטע פעמיים כמו בכרטיסי המרכזון - פעם בשקט ופעם בקול
- לעודד תלמידים לסמן מילות רמז המצביעות על מבנה הטקסט (לכן, בגלל, לעומת זאת)
- בחלק הפתוח כדאי לבדוק שהתלמידים מבחינים בבירור בין עובדה לדעה בכתיבתם

דף תרגול: קריאה עיונית – מבנה טקסט, עובדה ודעה והסקת מסקנות

דף התלמיד/ה **עולים חדשים**

שם: _____ **כיתה:** _____ **תאריך:** _____

בדף הזה נלמד לקרוא טקסט ולהבין: מה הסדר שלו, מה עובדה ומה דעה, ומה אפשר להבין ממנו בלי שכתוב במפורש.

📖 מילון קטן:

רעיון מרכזי	הדבר הכי חשוב שהכותב רוצה להגיד
מבנה רצף	מידע שמסודר לפי סדר קרות - קודם, אחר כך, לבסוף
סיבה ותוצאה	קשר בין מה שגרם למשהו לבין מה שקרה בעקבותיו
השוואה	הצגת דמיון והבדלים בין שני דברים
בעיה ופתרון	תיאור קושי ואחר כך דרך להתמודד איתו
עובדה	משפט שאפשר לבדוק אם הוא נכון
דעה	מחשבה או הרגשה אישית, שלא תמיד ניתן להוכיח
מסקנה	הבנה שמגיעים אליה לפי רמזים בטקסט, גם אם לא כתוב במפורש

1 חלק א׳ – זיהוי מבנה הטקסט

הקיפו את התשובה הנכונה.

1. איזה סדר יש בטקסט הזה?

א) סיבה ותוצאה ב) רצף ג) השוואה ד) בעיה ופתרון

2. למה הכביש הוצף?

א) רצף ב) השוואה ג) סיבה ותוצאה ד) בעיה ופתרון

3. מה משווים כאן?

א) בעיה ופתרון ב) סיבה ותוצאה ג) רצף ד) השוואה

4. מה היה הקושי ומה עשו כדי לפתור אותו?

א) בעיה ופתרון ב) רצף ג) השוואה ד) סיבה ותוצאה

2 חלק ב׳ – עובדה או דעה

סמנו ✔ נכון או ✘ לא נכון.

#	משפט	✔ נכון	✘ לא נכון
1	המשפט 'ירושלים היא בירת ישראל' הוא עובדה	☐	☐
2	המשפט 'הקיץ הוא העונה הכי יפה' הוא עובדה	☐	☐
3	המשפט 'מים רותחים ב-100 מעלות צלזיוס' הוא עובדה	☐	☐

#	משפט	✔ נכון	✘ לא נכון
4	המשפט 'כדורגל הוא הספורט הכי משעמם' הוא עובדה	☐	☐

3 חלק ג' – השלמת מושגים

השלימו את המילה החסרה.

1. כשטקסט מתאר מה קרה קודם ומה קרה אחר כך, זהו מבנה של _____

2. כשהכותב מסביר למה משהו קרה, מדובר במבנה _____

3. כשמשווים בין שני דברים ומראים דמיון והבדלים, זהו מבנה _____

4. כשהטקסט מציג קושי ודרך להתגבר עליו, זהו מבנה _____

5. ה_____ של הטקסט הוא הרעיון הכי חשוב שהכותב רוצה להעביר

4 חלק ד' – התאמת מבנה לדוגמה

התאימו: כתבו ליד כל מספר את האות המתאימה מהעמודה השמאלית.

1. רצף	___	**א.** חסרו מים בכפר, לכן חפרו באר חדשה
2. סיבה ותוצאה	___	**ב.** הכדור האדום גדול יותר מהכדור הכחול
3. השוואה	___	**ג.** השמש זורחת במזרח
4. בעיה ופתרון	___	**ד.** תחילה חיממנו את התנור, ואז הכנסנו את העוגה
5. עובדה	___	**ה.** מפני שלא ישנו מספיק, התלמידים היו עייפים

5 חלק ה' – סידור משפטים לפי רצף

מספרו את השלבים לפי הסדר הנכון (1, 2, 3...).

☐	הלכתי לבית הספר
☐	למדתי בכיתה עד הצהריים
☐	התעוררתי בבוקר
☐	הכנתי ארוחת בוקר

6 חלק ו' – הסקת מסקנות

ענו בקצרה.

1. בקטע כתוב שכל הכיתה ישבה בשקט וחיכתה בהתרגשות למבחן. מה אפשר להסיק על התלמידים?

2. בקטע כתוב שהשמיים התכסו בעננים כהים והרוח התחזקה. מה אפשר להסיק שיקרה בהמשך?

כרטיס יציאה

מהו מבנה הטקסט שבו מוסבר קושי ואחריו דרך לפתור אותו?

תנו דוגמה למשפט שהוא עובדה ולמשפט שהוא דעה

איך אפשר להסיק מסקנה מטקסט גם כשהיא לא כתובה במפורש?

איך הרגשתי בשיעור? 😀 🙂 😐 🙁